

Formandens beretning 18. marts 2021

Indledning

For mindre end 7 måneder siden holdt vi sidst generalforsamling i Haderslev Lærerkreds. Man kunne måske derfor mene at generalforsamlingen kunne udskydes til et tidspunkt hvor vi har mulighed for at mødes, ikke bare virtuelt. Kredsstyrelsen har valgt at stå fast på vedtægterne og afholde mødet i marts som vi plejer. Dels fordi ingen kan sige hvornår vi rent faktisk får mulighed for personligt fremmøde. Vi kan håbe at det bliver snart, men vi kan ikke vide det. Og dels fordi vi ikke igen ønsker at gå ind i en periode uden parlamentarisk mandat.

Covid-19

I denne tid er det et år siden landet lukkede ned og lærerne, sammen med hundredtusindvis af andre, blev sendt hjem. Vi hører til de heldige, der under hele perioden har modtaget fuld løn, men vi har så også arbejdet mere end fuld tid under nogle forhold som bestemt ikke har været ideelle. Og vi har gjort det på en måde så vi har opnået en hidtil helt uset respekt, fra forældre, fra kollegaer men også fra politikere og forvaltning. Det har vi, fordi vi har holdt vores faglighed, vores profession og frem for alt vores dedikation højt. Det kan vi godt være stolte af. Fra nu af må det være slut med at gå og putte med vores profession til familiemiddagene. "Jeg er lærer" Sig det bare højt og med stolthed. Det er der grund til.

Vi nærmer os den tredje og forhåbentlig endelige genåbning og vi diskuterer selvfølgelig indgående hvordan vi gør det bedst. Der er mange hensyn og tage og mange er – helt berettiget – bekymrede for smitten. Rengøring, værnemidler, afstandskrav, test af læreren og eleverne, nødundervisning, små hold, kortere skoledage eller meget store hold og stort set uændrede skoledage. Udfordringer er der nok af og de er stort set alle endt ude på skolerne, for centrale regler har desværre været undtagelsen der bekræfter reglen. For meget "kan" og for lidt "skal". Lærerne på specialskolerne og -klasserne har været meget udfordrede. Det har været som om de centrale myndigheder både i sundhedsstyrelsen og i undervisningsministeriet meget sent opdagede at både retningslinjerne om nødundervisning og gældende retningslinjer om pladsen i vaccinekøen kunne gælde her. Man forstod simpelthen ikke problemet. Man kan godt komme så højt op i helikopterperspektiv at detaljerne forsvinder. Generelt set kan Haderslev Kommune godt være indsatsen bekendt. Der er sket fejl, javist, men de er rettet og

skoleledere, tillidsrepræsentanter og ikke mindst lærere har en væsentlig andel i at det er gået så forholdsvis godt som det er.

A20

Vedtagelsen af Arbejdstidsaftalen (A20) i august var et vendepunkt i foreningens og i folkeskolens historie. Efter 7 lange år med lov 409 fik vi endelig en overenskomstdækket arbejdstidsaftale. Helt væsentlige punkter som forberedelse og klasselærer er med aftalen blevet adresseret som afgørende for den gode skole. Aftalen er med rette blevet kaldt en samarbejdsaftale: §2 **Samarbejde** på kommuneniveau (mellem kreds og kommune) §3 **Samarbejde** på tværs af kommune og skoleniveau og §4 **Samarbejde** på skoleniveau er tre afgørende vigtige paragraffer, der skal sikre at lærerne ude på alle skoler oplever en forbedring af deres arbejdsforhold fra det kommende skoleår, ja måske allerede nu. Samarbejdet har vi i Haderslev et godt udgangspunkt for at få til at lykkes. Vi har allerede været i gang nogle år og vores samarbejdsorgan, Fagligt Netværk, der består af Børn og Ungechef for folkeskole, to skoleledere og formandskabet for Lærerkredsen, stod klar i starthullerne da aftalen blev vedtaget. Så meget at vi af de centrale parter blev bedt om at "klappe hesten" og lige vente med at gå i gang til man havde lavet en fælles præsentation. Men da vi først gik i gang, gik der ikke længe før vi havde aftalt et årshjul for forhandlingerne, skabeloner for Grundlag for ledelsen prioriteringer, skabelon for Skoleplan og en kommunal skriftlig redegørelse i henhold til §2 i A20. Endelig fik vi vedtaget en lokalaftale om arbejdstid hvor vi sikrer en opgaveoversigt med tid på alle opgaver.

Lokalaftale

Lokalaftalen er en viderefører vores hidtidige aftale, tilrettet så den passer med A 20. Lokalaftalen sikrer at vi i Haderslev har en grænse på tyve timer til mindre opgaver. Dermed sikres en større grad af gennemskuelse og overblik, hvilket gør prioriteringsopgaven lettere. Vi har aftaler om vilkår for nyuddannede, om opgaveoversigten, om feriens placering og endelig et tvistløsningssystem der skal sikre at drøftelserne mellem skoleleder og tillidsrepræsentant ikke ender i konflikt, men bliver løftet ud af skolen og op på kreds og kommuneniveau. Det er en samarbejdsaftale i praksis.

Lærerne er den vigtigste faktor for elevernes udbytte af undervisningen. Når lærerne oplever, at de har evner og mulighed for at kunne lykkes med deres arbejde og har indflydelse på skolens og undervisningens udvikling, har det en positiv betydning for

elevernes udbytte af undervisningen. Et forpligtende samarbejde, der skaber gennemsommelighed og overblik over arbejdstiden og prioriteringen af opgaverne, styrker grundlaget for et godt arbejdsmiljø. Det forudsætter god skoleledelse, der sammen med lærerne sætter retning og etablerer et samarbejde, og er tæt på undervisningsopgaven. (A20, Præambel)

Tillidsrepræsentanterne er i fuld gang med at samarbejde om gennemsommelighed, overblik, transparens og prioritering af opgaverne. Men det er jo ikke bare tillidsrepræsentanterne der skal have overblik og transparens og deltage i prioriteringerne på skolen. Det er alle lærerne. Med A20 er lærerkollektivet tilbage i centrum. Det er en af de helt store gevinster ved aftalen, men også en af de helt store udfordringer. For er der noget tilbage af lærerkollektivet? Og hvis ikke, kan det så genoplives? Det er i hvert fald målet og vi arbejder på højtryk for at det lykkes.

OK21

Vi har indgået en aftale om overenskomst for de næste tre år for alle kommunalt ansatte medlemmer af Danmarks Lærerforening. Mandag den 15. februar nåede vi frem til en samlet aftale mellem KL og organisationerne for de kommunalt ansatte.

Den vigtigste prioritet i forhandlingerne har fra start været at sikre reallønnen for alle medlemmer i den kommende periode, og det har vi opnået med aftalen. Endda med udsigt til en lille stigning. Det skal ses i lyset af den økonomiske krise, som Corona-pandemien uundgåeligt vil trække efter sig. Med det bagtæppe er resultatet af forhandlingerne bedre, end man kunne have frygtet.

På lønmodtagersiden var organisationerne mødt op med ret forskellige krav og forventninger til en aftale. Alligevel lykkedes det os at holde en samlet front i forhandlingerne, og det er grundlæggende også et godt resultat. Sammenhold mellem de forskellige faggrupper har tidligere vist sig at være en kæmpe fordel i OK-forhandlingerne. Det sammenhold bestod også sin prøve i denne omgang.

Umiddelbart efter den fælles aftale gik forhandlingerne om de enkelte områder i kommunerne i gang, og på DLF-området nåede vi en aftale i løbet af tirsdag. En væsentlig del af midlerne ved forhandlingsbordet er brugt til generelle lønstigninger for LC's medlemmer på hele det kommunale område. Aftalen betyder også en særlig lønudvikling til udvalgte grupper, som har haft behov for et løft. Det gælder f.eks. børnehaveklasseledere i folkeskolen, UU-vejledere, ikke-læreruddannede i PPR samt

professionsbachelor i ernæring og sundhed.

Ambitionen om at styrke tillidsrepræsentantens muligheder for at udfylde sin funktion var en vigtig del af OK21. Ikke mindst set i lyset af den centrale rolle, tillidsrepræsentanten får i arbejdet med A20. Det var desværre ikke muligt denne gang, men det står stadig højt på ønskelisten.

Aftalerne skal som altid til afstemning blandt de stemmeberettigede medlemmer. Det er planen, at afstemningen vil finde sted i begyndelsen af april.

Folkeskolen

Men når pandemien er overstået, eller vi har lært at leve med den, når A20 er implementeret og lokalaftalen kører, når lærerne har sikret deres realløn og de mindre medlemsgrupper har fået et skulderklap, hvad så? Er alt så fryd og gammen og folkeskolen sikret en lys og glørværdig fremtid? Svaret giver sig selv og er desværre negativt.

Hvis vi er heldige, bliver der sat hegn om forberedelsestiden, så forberedelse ikke længere er den tid der bliver til overs når alle andre opgaver er løst. Men folkeskolen har grundlæggende de samme udfordringer som hidtil. Der er stadig for lidt tid til forberedelse og den vigtige men manglende værdidebat om folkeskolen gør stadig at mange lærere oplever deres arbejdsmiljø truet eller forringet.

Opgøret med normer, traditioner og traditionelle værdier har bragt en anden form for uro ind i klasselokalerne – en form for kulturel rodløshed, fordi børn i dag har næsten grænseløst mange muligheder, og fordi der i tiden ligger en forventning om **selv** stændighed, **selv** forvaltning, **selv** regulering etc. som for (især mindre) børn kan give en fragmenteret og uforudsigelig tilværelse hvor trykke, forudsigelige og faste rammer flyder ud og bliver utydelige, og hvor rigtig meget er til forhandling i individualismens og respekten-for-den-enkeltes navn. Denne kulturelle rastløshed og uro kan skolen ikke løse alene, den er udtryk for en overdreven fokus på individet/respekten for den enkelte.

Det overdrevne fokus på individet og individets oplevede problemer underminerer pædagogikken og fællesskabet. Børn og unge opflaskes med at tale om deres individuelle behov, og den enkeltes psykiske diagnoser er adgangsbilletten til en, ellers manglende, pædagogisk hjælp. Men

det pædagogiske arbejde på skolerne er trængt. Det kræver lærere, der selvstændigt og med autoritet kan foretage pædagogiske skøn og valg med udgangspunkt i det forpligtende fællesskab. Vi kan ikke agere pædagogisk i en klasse med 25 elever, hvis vores pædagogiske skøn udelukkende skal have 25 individuelle behov for øje. Pædagogiske idealer med selvstændige, samarbejdende, kreative elever giver "arbejds-uro"/konstruktiv uro – den forstyrrende uro er subjektivt vurderet, men de nye undervisningsformer og nye pædagogiske idealer forårsager også mere undervisningsforstyrrende uro, da mange elever langt fra er selvregulerende, langt fra alle kan udsætte/tilsidesætte egne behov, langt fra alle anerkender lærerens autoritet.

Lærerens autoritet har sammenhæng med disciplinerings-begrebet. Disciplin er røget ud af lærernes fagsprog og i stedet har vi adopteret ledelsesmæssige termer som klasseledelse, læringsledelse etc., men her har vi måske løbet for meget med på "modeord", fordi disciplin/disciplinering og lærerens autoritet er en grundkategori i at være lærer. Skoledisciplin er ikke kadaverdisciplin og skal ej heller forveksles med militær-disciplin o. lign. Disciplin skal forstås som den organisering, den guidning, den tydelighed, den positive forventning etc., der gør eleverne klar til at lære – at børnene lærer at gå i skole. Skolens kerneopgave er undervisning, og det er ikke muligt at undervise uden disciplin.

Disciplin er langt mere end ledelse – den er et bredere begreb, den indeholder både den disciplinering som læreren står for i den daglige undervisning når der instrueres, vejledes, guides, tilrettevises osv., samt den disciplinering som udgår fra skolen (organisering, ringetider, skoletraditioner osv.) og ikke mindst den disciplinering som forældrene står for, når de lærer deres børn at vente på tur, at lytte til voksne, at svare/behandle andre pænt, at have positive forventninger til deres børn osv.

Disciplinering vil sige, at børn lærer at gå i skole. Både lærere, ledere, forældre og forvaltning skal grundlæggende se i øjnene, at i skolen går der ikke blot børn, men børn som er elever. De elever/forældre som forstår og anerkender dette, falder langt hurtigere til i skolen og klarer sig langt bedre end de elever/forældre som ikke gør.

Ro i skolen og den gensidige respekt i skolen forudsætter et asymmetrisk forhold mellem lærer og elev. Lærerne skal være autoriteter, og elevers selvstændighed og frihed opstår ikke ved at læreren opgiver sin autoritet, for at tage hensyn til den enkeltes behov og problemer. Frihed/respekten for den enkelte er ikke modsætning til lærerens autoritet (selvom det af enkelte beskrives sådan) – snarere tværtimod

Det er derfor vigtigt at børn lærer hvad skole er, at der er et skema, at der er en voksen som bestemmer det meste, at man kommer til tiden, at der er klare regler og strukturer og positive forventninger, som alle skal gøre sit bedste for at leve op til – og når vi har det, er det ikke for at vi vil ødelægge børns liv og trivsel – tværtimod, det er for at gøre det muligt at lære ved hjælp af undervisning, i den organisering der er i skolen. Disciplin frigiver energi og undervisning er skolens kerneopgave.

Vil vi fællesskabets skole eller vil vi individets? Det er i virkeligheden den pædagogiske værdidebat som vi mangler, både i skolen hvor den pædagogiske debat stort set er forsvundet, men også politisk. Skoleejerne må på banen og fortælle os hvilken skole de vil have. Med udgangspunkt i Danmarks Lærerforenings Folkeskoleideal er vi helt klar til debatten. Vi glæder os.

KV21

Det vil der heldigvis i det kommende år blive lejlighed til at tage op. I forbindelse med Kommunalvalg 2021 er lærerkredsen gået i gang med at planlægge en række initiativer hvor folkeskolen står til debat. I første omgang har vi taget imod en venlig henvendelse fra Børge Koch fra Det Radikale Venstre om at starte diskussionen. Andre politikere og partier vil også blive inviteret med hen ad vejen. Vi plejer heldigvis at have et godt samarbejde med alle politiske partier, og tak for det. Det ser vi frem til fortsætter.

Suppleringsvalget

Onsdag den 10. marts sluttede afstemningen om suppleringsvalget til Hovedstyrelsen. Efter en fin valgkamp sikrede medlemmerne at vi stadig er repræsenteret i Hovedstyrelsen. Lars Holmboe fra Vejle vil fremover være vor mand på tinge. Det ser vi frem til med stor fortrøstning.

Økonomi

Til slut et par ord om kredsens økonomi. Vi kommer ud af året 2020 med et forholdsvis stort underskud. Der er gode forklaringer, nye procedurer for AKUT-fonden, faldende medlemstal og dårlige aktieafkast på grund af Corona er nogle af grundene, som kredskasseren vil komme tilbage til under gennemgangen af regnskabet, foreløbig bare en forsikring om at kredsens økonomi er sund, men vi vil på længere sigt muligvis være nødt til at skære i frikøbstimerne og dermed i antallet af kredsstyrelsesmedlemmer.

Pensionister

Endelig en stor tak for vores aktive pensionisters indsats. Den nye bestyrelse har bestemt ikke haft det nemt under coronaen, hvor arrangementer er blevet aflyst på stribe. Vi ser sammen med en frem til at kunne mødes igen på den anden side af pandemien.

Lars Pedersen

Kredsformand